

TAITEEN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

KÄSITYÖ

ÅBOLANDS HANTVERK R.F.

www.gullkrona.fi

Sisällysluettelo

1 Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä, arvot ja yleiset tavoitteet Åbolands hantverkissä	1
1.1 Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä	1
1.2 Arvot ja yleiset tavoitteet	1
1.3 Oppimistavoitteet kärttyön opetuksessa	1
2 Opetuksen toteuttaminen	2
2.1 Oppimiskäsitys	2
2.2 Opiskeluympäristö	3
3 Opintojen rakenne ja laajuus	3
3.1 Opintojen rakenne	3
3.2 Opintojen laajuus	4
4 Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen	5
5 Arviointi	5
5.1 Muualla suoritettujen opintojen hyväksilukeminen	6
6. Todistukset	6
7. Oppilaaksi ottaminen	6
8. Yhteistyö	6

Liite: Todistusmalli
Opintokorttimallit

Paraisten kaupunki on hyväksynyt opetussuunnitelman 21.9.2006

Åbolands hantverk r.f.:n taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelma

1 Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä, arvot ja yleiset tavoitteet Åbolands hantverkissä

1.1 Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävänä on luoda perustaa emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä elinikäiseen taiteiden harrastamiseen. Opetuksen tehtävänä on myös kehittää ja säilyttää kansallista kulttuuria sekä tukea oppilaan kykyä arvostaa eri kulttuureita ja toimia monikulttuurisessa yhteiskunnassa.

Taiteen opiskelun tarkoituksena on avata oppilaille uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kulttuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä. Tehtävänä on myös kehittää oppilaiden ajattelemisen taitoja ja luovuutta elämän eri alueilla. Yleisen oppimäärän tehtävänä on kehittää sellaisia taitoja ja tietoja, joita oppilas tarvitsee elämän eri aloilla ja jotka antavat hänelle valmiuksia hakeutua myöhempiin opintoihin.

1.2 Arvot ja yleiset tavoitteet Åbolands hantverkissä

Opetus perustuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen on ainutkertainen ja toimii vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa sekä vaikuttaa aktiivisesti elämäänsä. Keskeistä on oppilaan luovan ajattelun ja toiminnan tukeminen. Taidekasvatuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan aisti- ja tunneherkkyyttä ja tukea opiskelu- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Tavoitteena on myös kehittää eri kulttuurien ymmärtämistä ja tulkittamista.

Taiteen perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaan minän kasvua ja kehittymistä sekä hänen kykyään jäsentää ympäröivää todellisuutta. Oppilas rakentaa maailmankuvaansa ilmaisemalla ja tutkimalla taiteen keinoin kokemuksiaan ja itselleen merkityksellisiä elämän sisältöjä. Opiskelussa on keskeistä taiteen tekeminen ja sen kokemisen ilo sekä halu, taito, uteliaisuus ja uskallus tulkita taidetta persoonallisesti. Opetuksessa tulee ottaa huomioon oppilaiden yksilölliset erot ja tukea oppilaan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan.

Tavoitteena on myös ohjata oppilasta keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetuksessa korostuu taiteidenvälisyys. Tavoitteena on kehittää yhteistyötä taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja muiden tahojen kanssa.

1.3 Oppimistavoitteet käsityön opetuksessa

Visuaaliset valmiudet

Oppilas oppii

- ajattelunvalmiuksia – maailman jäsentämistä näkemänsä ja kokemansa avulla
- oman työskentelynsä jäsentämistä ja pohdintaa
- käyttämään omassa ilmaisussaan ajatuksiaan, mielikuviaan, tunteitaan, tietojaan ja

taitojaan

- visuaalisten taiteiden käsitteitä ja sanastoa ja osaa käyttää niitä.

Ilmaisu

Oppilas oppii

- ilmaisemaan ajatuksiaan ja tunteitaan visuaalisesti
- ilmaisussa tarvitsemiaan taitoja ja tietoja
- käyttämään keskeisiä välineitä, työtapoja ja materiaaleja sekä soveltamaan niitä työskentelyssään
- soveltamaan taitojaan ja tietojaan oman työn suunnittelussa ja toteuttamisessa
- hakemaan vaikutteita työskentelynsä luonnosta, rakennetusta ympäristöstä, historiallisista kohteista, museoista ja näyttelyistä, muilta taiteenaloilta, tietokirjallisuudesta ja mediasta sekä visuaalisten ja muiden alojen ammattilaisilta.
- välinehuollon perusteita, materiaalien tarkoituksenmukaista, turvallista ja kestävän kehityksen mukaista käyttöä.

Kulttuurisuhteen kehittyminen

Oppilas oppii

- hankkimaan tietoa oman kulttuurinsa ja muiden kulttuurien elämäntavasta, visuaalisista taiteista, niiden historiasta, nykyisyydestä ja kulttuuriperinnöstä sekä vertailemaan niitä keskenään
- arvostamaan ja arvottamaan omaa kulttuuriaan ja itselleen vieraita kulttuureita
- tuntemaan vastuuta luonnosta ja elinympäristöstä.

Sosiaaliset ja vuorovaikutukselliset taidot

Oppilas oppii

- oma-aloitteisuutta
- keskittymiskykyä, herkkyyttä, eläytymiskykyä ja itseluottamusta
- ottamaan vastuuta omasta ja ryhmän työskentelystä
- työskentelemään vuorovaikutuksessa ryhmän ja ympäröivän yhteisön kanssa
- käyttämään kulttuuripalveluja.

Arviointikyvyn kehittyminen

Oppilas oppii

- arvostamaan, tulkitsemaan ja arvioimaan sekä omaa että muiden työskentelyprosessia, oppimista ja tuloksia
- arvioimaan visuaalisten taiteiden teoksia, tuotteita, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä mediaympäristöä.

2 Opetuksen toteuttaminen

2.1 Oppimiskäsitys

Opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy kulttuurinen osallisuus. Taiteen oppiminen on pitkäjänteinen ja kokonaisvaltainen prosessi. Opiskelu on tavoitteellista, ja erilaisissa tilanteissa

työskennellään opettajan ohjauksessa, vuorovaikutuksessa opettajan ja ryhmän kanssa sekä itsenäisesti. Opettajalla on keskeinen merkitys sekä oppilaan opiskelutaitojen että opiskeluympäristön kehittämisessä sellaiseksi, että erilaisten oppilaiden edistyminen on mahdollista. Oppilaalla on aktiivinen rooli opiskelussa ja oppimisessa. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan aiemmat kokemukset ja hänen elämänsä maailmansa. Oppimisessa lähtökohtana on tutkiva oppiminen ja toiminnallinen lähestymistapa opittaviin asioihin. Työtapojen tulee ohjata oppilasta arvostamaan kaikkien ryhmän jäsenten työskentelyä ja työn tuloksia.

2.2 Opiskeluympäristö

Tavoitteena on, että opiskeluympäristö tukee oppilaan kasvua ja oppimista sekä antaa hänelle onnistumisen kokemuksia. Opiskeluympäristö on ilmapiiriltään avoin, myönteinen ja oppilasta rohkaiseva. Oppilaalla on mahdollisuus asettaa omia tavoitteita, ja häntä tulee kannustetaan työskentelemään itsenäisesti ja toisten kanssa. Oppilasta tuetaan löytämään sopivia työtapoja sekä kehittämään taitoja tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen opiskeluun. Tilat, työvälineet ja materiaalit mahdollistavat opetussuunnitelman perusteiden mukainen opiskelun. Opiskeluympäristö on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen. Åbolands hantverkin käsityökoulu toimii Paraisilla käsityökeskuksen yhteydessä Lukkarinkujalla ja Kemiössä Tuomarinkehällä. Tilat antavat monipuoliset mahdollisuudet työskentelyyn, jossa oppiminen tapahtuu tekemällä oppimalla, joka edellyttää suunnitelmallisuutta ja kykyyn arvioida omaa oppimista. Tavoitteena samalla kehittää oppilaan kykyä tavoitteelliseen ja pitkäjänteiseen työhön. Opetuksessa painottuvat yhdessä opiskelu ja oppiminen.

3 Opintojen rakenne ja laajuus

3.1 Opintojen rakenne käsityön opinnoissa

Tavoitteet ja keskeiset sisällöt opintokokonaisuuksittain

Käsityön opetuksen tavoitteena on, että oppilas ymmärtää käsityön merkityksen ihmisen hyvinvointiin. Opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan omakohtaiset kokemukset, käsillä työskentely, tuotteiden valmistus ja ilmaisu. Käsityöilmaisu perustuu kulttuuriperintöön, taiteidenvälisyyteen ja luonnontuntemukseen. Oppilas oppii arvostamaan käden taitoja ja tietoja sekä ymmärtää käsityön kulttuurisia merkityksiä. Opetuksessa käsityö ilmenee ilmaisuna, tekoina, taitoina, tuotteina ja teoksina. Tavoitteena on, että oppilas ymmärtää suomalaista tekstiili-, esine- ja ympäristökulttuuria sekä kulttuurien erilaisuutta sekä säilyttää ja edelleen kehittää perinteisiä käsityömenetelmiä ja työtapoja.

Käsityötä ja muotoilua tarkastellaan esteettisestä, ilmaisullisesta, käyttötarkoituksen mukaisesta, fysiologisesta ja rakenteellisesta sekä materiaalisesta näkökulmasta. Opetuksessa painotetaan havainnointia: tietoista ympäristön, median ja käsityöprosessin sekä oman toiminnan tarkastelua. Opetussisällöt valitaan niin, että oppilaan taidot ja tiedot, tekniikoiden ja materiaalien sekä työvälineiden monipuolinen tuntemus ja hallinta kehittyvät. Oppilas ohjataan luomaan laadukkaita tuotteita sekä kehittämään kestävä kehityksen mukaisia ratkaisuja. Tavoitteena on, että oppilas oppii yhdistämään visuaalisia, käyttötarkoituksen mukaisia, ekologisia, taloudellisia ja teknologisia

ominaisuuksia käsityötuotteeseen. Tuotteissa tulee näkyä esteettinen, visuaalinen ja kulttuurinen osaaminen sekä perinteen taitaminen.

Käsityön perusteet

opintokokonaisuudet 1–6

Käsityön perusteissa oppilas oppii ilmaisemaan itseään käsityön osa-alueilla, joita ovat esinesuunnittelu ja esineiden valmistus, tekstiilin ja vaatetuksen suunnittelu ja valmistus sekä ympäristön suunnittelu ja rakentaminen. Käsityön perusteiden tavoitteena on, että oppilaan kokonaisvaltainen ja myönteinen minäkuva ja itsetunto kehittyvät oman työskentelyn avulla. Oppilas perehtyy monipuolisesti materiaalien ja tekniikoiden ilmaisullisiin mahdollisuuksiin sekä taitojen ja tietojen soveltamiseen käsityön suunnittelu- ja valmistusprosessissa.

Käsityön perusteissa oppilas oppii ilmaisemaan itseään käsityön kaikilla osa-alueilla. Oppilas havainnoi ympäristöä ja harjoittelee tilan ja suhteiden ymmärtämistä sekä rakenteiden tuntemusta ja visuaalisten ilmaisukeinojen käyttöä. Hän perehtyy luovaan ongelmanratkaisuun. Tavoitteena on, että opiskelun teemat ja tehtävät valitaan niin, että oppilaat kokevat tekemisen ja oppimisen iloa. Oppilas harjoittelee työhön keskittymistä ja omasta työtilasta ja -välineistä huolehtimista. Oppilas oppii arvostamaan omaa ja ryhmän työskentelyä ja töitä. Tavoitteena on, että oppilas tutustuu oman alueellisen kulttuurinsa ja muiden kulttuurien käsityöhön ja muotoiluun.

Käsityön työpajaopinnot

opintokokonaisuudet 7–10

Työpajoissa syvennetään perusopinnoissa saavutettuja taitoja ja tietoja yhdellä tai usealla käsityön eri osa-alueella. Yhden työpajan sisältönä voi olla taiteidenvälisyys. Käsityön työpajaopintojen tavoitteena on, että oppilas syventää ilmaisuaan ja vuorovaikutustaitojaan. Hän kehittää ongelmanratkaisutaitojaan koko työpajaopintojen ajan. Tavoitteena on, että oppilas oppii käyttämään työskentelyynsä sopivia työtapoja, tekniikoita ja materiaaleja. Oppilas suunnittelee ja valmistaa tuotteita, joiden tekemisessä yhdistyvät taidollinen ja tiedollinen osaaminen sekä elämyksellisyys ja sosiaalinen vuorovaikutus. Oppilas opettelee yhdistämään visuaalisia, käyttötarkoituksen mukaisia, ekologisia, taloudellisia ja teknologisia ominaisuuksia käsityötuotteeseen. Oppilas harjoittelee itsenäistä työskentelyä, käsityöprosessin sanallistamista ja itsearviointia suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Oppilas ymmärtää suomalaista tekstiili-, esine- ja ympäristökulttuuria sekä kulttuurien erilaisuutta. Oppilas hahmottaa elinympäristön monimuotoisuutta sekä ympäristön kulttuuriarvoja. Oppilas tutustuu käsityöhön taiteena ja harrastuksena sekä ammatillisena toimintana, taitoteknologiana, alueellisena kulttuurina ja kulttuuriperintönä.

3.2 Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on yhteensä 500 tuntia. Opintojen laajuuden laskennallisena perustana on käytetty 45 minuutin pituisia oppituntia. Åbolands hantverk r.f. turvaa opintonsa aloittaneille oppilaille mahdol-

lisuuden koko yleisen oppimäärän suorittamiseen; sen tavoitteiden ja sisältöjen saavuttamiseen. Åbolands hantverk toimii pienillä paikkakunnilla, jolloin opiskelijamäärät muodostuvat pieniksi. Tämän vuoksi opetus on järjestetty tietynlaisen vuosikurssittomuuden periaatteen pohjalta eli samassa ryhmässä saattaa olla opintojen eri vaiheissa olevia oppilaita. Oppilaat voivat suorittaa opintokokonaisuudet eri järjestyksessä, riippuen opintojen aloitusajankohdasta. Opintojen sisällöllinen painotus eri käsityön osa-alueilla saattaa vaihdella riippuen opintojen ajankohdasta ja omista valinnoista. Kaikki oppilaat suorittavat yleisen oppimäärän opetussuunnitelman edellyttämässä laajuudessa käsityön perusteiden kolme ensimmäistä opintokokonaisuutta. Työpajaopinnot painottuvat opintojen loppuun. Yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä on pyrittävä joustavuuteen niin, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

Määrätyn asteinen vuosikurssittomuus edellyttää opintojen laajuuden tasaista jakautumista. Åbolands hantverk r.f. antaa oppilaalle opetusta käsityön perusteissa ja kahdessa ensimmäisessä työpajassa 39 oppituntia/opintokokonaisuus. Jolloin lukuvuodessa opetustunteja on 78. Kaksi viimeistä työpajaopintokokonaisuutta muodostavat yhdessä 188 tuntia. Yleisen oppimäärän voi näin suorittaa kuudessa vuodessa. Jokaisella oppilaalla on omat opintokortit, johon suoritettut osiot kerätään. (Liite)

Opintokokonaisuudet:

1. Käsityön perusteet, tekstiilin ja vaatetuksen suunnittelu ja valmistus, 39 h
2. Käsityön perusteet, esinesuunnittelu ja esineiden valmistus, 39 h
3. Käsityön perusteet, ympäristön suunnittelu ja rakentaminen, 39 h
4. Käsityön perusteet, 39h
5. Käsityön perusteet, 39h
6. Käsityön perusteet, 39h
7. Käsityön työpajaopinnot, 39h
8. Käsityön työpajaopinnot, 39 h
9. Käsityön työpajaopinnot, 94h
10. Käsityön työpajaopinnot, 94h

Opintokokonaisuudet 1,2,3 ovat pakollisia opintoja, joihin sisällytetään paljon erilaisia käsityötekniikoita kyseisiltä suuntautumisalueilta.

Käsityön perusteet 4, 5, 6 sekä työpajaopinnot voivat sisältää valinnaisia opintokokonaisuuksia, joita voidaan järjestää yhteistyössä muun taiteen perusopetuksen kanssa niin haluttaessa.

4 Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen

Oppimäärää ja opetusta yksilöllistettäessä on otettava huomioon, että opintojen tavoitteet ovat visuaalisten taiteiden mukaiset. Oppilaalta edellytetään kykyä käyttää hyväkseen annettua opetusta. Opetuksessa painottuvat oppilaan yksilölliset tavoitteet ja elämyksellinen kokeminen.

5 Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan edistymistä opinnoissa. Arviointi on kannustavaa ja rohkaisevaa ja ohjaa oppilasta myös omien tavoitteiden asettamiseen. Monipuoliseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin. Oppilas saa harjoittaa itsearviointia läpi koko opiskeluajan. Oppilasta ohjataan dokumentoimaan omaa oppimistaan ja seuraamaan kehitystään. Oppilas saa työskentelystään ja suorituksistaan sanallista palautetta suullisesti koko opintojensa ajan. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksessa ei käytetä numero-arvostelua.

5.1 Muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukeminen

Aikaisempia opintoja muissa taiteenperusopetusta antavissa oppilaitoksissa voidaan lukea hyväksi silloin, kun ne sisällöllisesti vastaavat käsityön opetussuunnitelman osaa. Oppilas voi myös suorittaa opetussuunnitelman osia osallistumalla yhdistyksen muuhun kurssitoimintaa. Käsityökoulun opettaja tekee päätöksen hyväksi lukemisesta. Hyväksi luetuista opinnoista tulee merkintä todistukseen.

6 Todistukset

Oppilas saa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen suoritettuaan 10 opintokokonaisuutta. Kaikki oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet merkitään päättötodistukseen.

Oppilaalle annetaan pyydettyä todistus suoritetuista opintokokonaisuuksista.

7. Oppilaaksi ottaminen

Käsityökoulun oppilaaksi ilmoittaudutaan paikkakunnan käsityökeskukseen. Opiskelun voi aloittaa aikaisintaan sinä 8-vuotiaana. Oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Vanhoilla oppilailla on etuoikeus oppilaspaikkaan. Pääsääntöisesti opiskelu aloitetaan syyslukukauden alussa, mutta mikään ei sulje pois mahdollisuutta aloittaa kesken lukukauden, jos vapaita oppilaspaikkoja on tarjolla.

8. Yhteistyö

Käsityökoulun järjestäminen ei olisi mahdollista ilman ulkopuolista rahoitusta. Åbolands Hantverk r.f. saa tukea niin Paraisten kaupungilta kuin Kemiön kunnalta kyseisillä paikkakunnilla toteutettavaan toimintaan. Eri kulttuurirahastot esim. Svenska kulturfonden ja Svenska konstsfundet ovat myös merkittävässä roolissa yhdistyksen toiminnan mahdollistamisessa.

Käsityökoulun laadullisessa ja sisällöllisessä kehittämisessä on Taito-Group -verkosto tärkeä tuki. Taito-Group on Käsi- ja taideteollisuus liiton Taito ry:n ja sen 22 käsi- ja taideteollisuus yhdistyksen muodostama järjestö, joka osittaisen valtioavun turvin tekee työtä käsityötaidon, käsityökulttuurin ja käsityöelinkeinojen eteen. Taito-Groupilla on palkattu yhteinen palvelupäällikkö vastaamaan ja koordinoimaan taiteenperusopetuksen kehitystä järjestössä.

Åbolands hantverk tekee mielellään yhteistyötä muiden taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa. Muita mahdollisia yhteistyökumppaneita käsityökoulun toteutuksessa ovat mm. museot, galleriat, käsityöyrittäjät ja eri oppilaitokset.

ÅBOLANDS HANTVERK R.F.

Kauppiaskatu 16, 21600 Parainen

Puh. 02 - 454 4065

Fax 02 - 454 4066